

Juni | Open cheque voor pastores

Het Luchthaven- pastoraat bestaat 40 jaar. Dat vierden ze vrijdag 26 juni op Schiphol met enkele causerieën en ook twee vrijwilligers werden op het podium genodigd. 'Zijn de passagiers veranderd in de achterliggende jaren?' wilde de gastvrouw weten. 'Ja', antwoordde Peter Daas, een voormalig purser en al jaren actief als vrijwilliger, 'mensen hebben een korter lontje dan vroeger. Toen waren ze aimabeler'. 'Komt dat misschien ook doordat de gebedsruimte op Schiphol multireligieus is?', vroeg de gastvrouw. 'Nee', zei de man, 'het heeft te maken met de mensen zelf; en ook wel met de cultuur'. Op JFK heb je voor iedere religie een eigen gebedsruimte en in Arabische landen kennen ze alleen een ruimte voor de moslims. 'Iemand uit Saoedi-Arabië sprak ik er op aan, die zei, dat hij het prachtig vond. Maar op de vraag of hun gebedsruimte dan ook multireligieus zou worden, zei hij:

'Dat krijg ik in mijn land niet voor elkaar'. 'daar kan je ook om bidden', heb ik toen gezegd.

Er waren vier officiële inleidingen over het crisispastoraat en over het flitspastoraat, zoals dat bij de drie luchthavenpastores en de 26 vrijwilligers wordt gepraktiseerd. Het kan toeval zijn, maar de twee jonge pastores, vrouwen, kozen een basis in hun eigen identiteit en hun eigen kerk. 'Je hebt een stabiele verankering nodig in je eigen traditie', zei de rooms-katholieke pastor van het AMC. De twee oudere pastores, mannen, reflecteerden meer vanuit het contact met de andere mensen, waarbij het woord 'eigen identiteit' niet direct onder woorden werd gebracht.

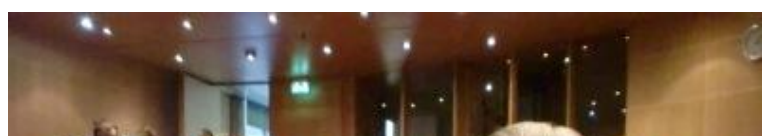
Ruard Ganzevoort, hoogleraar in praktische theologie, was voorzichtig. Pastoraat suggereert iets van aanbod, en eigenlijk ging hem dat al wat ver. Hij zag toch vooral als kern van het flitspastoraat het verbinden van het verhaal van de mens met het verhaal van de heilige. De pastor kan helpen woorden te vinden die er op aan komen in een concrete situatie om bijzondere ervaringen te benoemen. Pastores weten een klein beetje de weg in de omgang met de heilige, zei hij. En dat is van belang als mensen een grens overgaan in het niemandsland, als ze moeten loslaten alvorens ze nieuwe werelden kunnen ontdekken. Hij wilde daarbij geen onderscheid maken tussen een meer seculiere doelgroep en een kerkelijke doelgroep.

Drs. Corine van der Loos, rooms-katholiek verzorger van het AMC, was stilliger. 'Ik word betaald door het ziekenhuis en ben gezonden door de bisschop', zei ze met een vriendelijke blik naar mgr. Jozef Punt, die ook in de zaal zat. Ze merkte dat er nogal wat mensen zonder veel kennis van geloofselementen in het ziekenhuis belandden. 'Soms verzuchten we wel eens: hadden de pastores niet meer werk kunnen doen, voordat de mensen ziek werden'. Zij zei dat het pastoraat daarin verwantschap heeft met missionair werk en soms ook catechese.

Dr. Jorien Holsappel, beleidsadviseur van stichting Impact, hield een inleiding vanuit haar proefschrift, waarvoor ze zo'n honderd stiltecentra verkende. Voor haar is het centrale woord 'identiteit'. Ze noemde vijf principes die ze vanuit de identiteit bij crisispastoraat belangrijk vindt (vanuit het werk van Hobfoll): gevoel van veiligheid, kalmte, zelfredzaamheid, verbondenheid en hoop.

Mgr. Dr. Dick Schoon mocht bij het symposium de rij sluiten. Hij typeerde de veranderingen in de gesecculariseerde samenleving: verzuiling maakt plaats voor het individu, mobiliteit neemt toe en moderne communicatiemiddelen maken snelle interactie mogelijk. Voor Schoon is de teruggang van het instituut geen zorgelijke ontwikkeling. Vanuit een kleine kerk is hij gewend aan enige relativering. En de massiviteit van de instituten zoals sommigen die koesteren is toch vooral een negentiende-eeuwse uitvinding, betoogde hij. Hij noemde het luchthavenpastoraat zeer waardevol in een meer seculiere omgeving, zeker ook vanuit diaconale optiek; en een plek waar je juist vanuit algemene menselijke vragen wordt aangesproken.

Jos Nijhuis, de CEO van Schiphol opende de bijeenkomst. Hij kenschetste kort de groei van Schiphol in de veertig jaar dat er nu een luchthavenpastoraat is. Alleen al het vervoersaanbod groeide van 7,5 miljoen passagiers naar

55 miljoen. Hij prees de inzet van de pastores en de vrijwilligers met een citaat van Martin Luther King: 'Their willingness to go far beyond the call of duty'. Wat Schiphol zelf betreft ziet hij twee uitwerkingen van de kerntaak van verbinden. Men is bezig met 'connecting to compete' en met 'connecting to complete'. Bij die tweede doelstelling gaat het om de sociale waarden, die het luchthavenpastoraat zo hoog in het vaandel heeft staan.

Het luchthavenpastoraat krijgt volgend jaar een nieuwe interreligieuze gebedsruimte, die klaar zal zijn als Schiphol zelf honderd jaar bestaat. De CEO gaf de chaplains een passend geschenk, een cheque waar ze zelf het bedrag op mochten invullen, en wat in zijn geheel besteed moet worden aan een kunstwerk in het gebedscentrum. 'Ik nodig u uit uw gebruikelijke bescheidenheid daarbij maar even achterwege te laten als u het bedrag invult', aldus de CEO.

Bij het symposium werd een boek gepresenteerd getiteld 'Oase in een miljoenenstad', waarin verhalen van het pastoraat zijn opgenomen. Vanuit de Raad van Kerken is het boek van een inleiding voorzien. Tenslotte behoort het Schipholpastoraat tot één van de voorposten van het oecumenische werk. Op dit moment werken er drie pastores op de luchthaven: Wina Hordijk-van der Zwaag, Nico Sarot en Gerard Timmermans.

Foto's:

Boven de drie Schipholpastores

Onder diverse gasten, onder wie mgr. Jozef Punt (RKKerk bisdom Haarlem-Amsterdam)